GEMEENTE ROZENDAAL

Groene Metropoolregio
Het Algemeen Bestuur
Postbus 9029
6800 EL ARNHEM

Briefnr.	:	Bijlage(n):	: 1
Behandeld door	: B. Boelens	Datum:	: 22 juni 2021
Telefoonnr.	: 026-3843666		
Uw brief/kenmerk	: 14 april 2021		

Onderwerp: Reactie concept Regionale agenda van de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen, zienswijze op conceptbegroting 2022 en reactie op het concept bestuursakkoord

Geacht bestuur,

Op 14 april stuurde u ons ter consultatie de concept regionale agenda van de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen, de conceptbegroting 2022 en het concept bestuursakkoord. U vraagt om een reactie van de gemeenten. Graag geven wij u in deze brief onze *voorlopige* bestuurlijke reactie. Besluitvorming over deze bestuurlijke reactie vindt plaats in de gemeenteraadsvergadering van Rozendaal van 6 juli.

Vooraf
Samenwerking is een kernbegrip in onze gemeente, die voor de uitvoering van gemeentelijke taken en voor vrijwel alle voorzieningen afhankelijk is van anderen. Het gemeentebestuur van Rozendaal onderschrijft nut en noodzaak van (versterkte) regionale samenwerking op de schaal van de regio Arnhem-Nijmegen en wil hierin, net als bij de rechtsvoorlopers, een betrouwbare bestuurlijke partner zijn. Wij geven hier invulling aan vanuit een positief-kritische grondhouding, waarbij voortdurend alertheid is op:

- behapbare ambities, vertaald in concrete resultaten voor de inwoners, bedrijven en instellingen in onze regio, aansluitend op wat de regio nodig heeft en in een tempo dat alle partners kunnen behappen;
- zorgvuldige toedeling van taken en verantwoordelijkheden tussen bestuurslagen (gemeenten-regio-provincie) en tussen overheid en triple helix partners, en het voorkomen van ‘dubbel werk’;
- een ‘lean & mean’ manier van samenwerken en het voorkomen van een topzware organisatie en bestuurlijke drukte.

Op alle drie de bovenstaande uitgangspunten ziet de gemeenteraad van Rozendaal *‘the proof of the pudding in the eating’*: de nieuwe Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen moet zich in de komende jaren gaan bewijzen als slagvaardige organisatie die het verschil maakt in de regio daar waar het moet.

GEMEENTE ROZENDAAL

Concept regionale agenda
U bent er in korte tijd, met een groot aantal deelnemers, in geslaagd om tot een uitwerking te komen van de regionale agenda. Daarvoor willen we u hartelijk danken. De opgaven dragen in hun onderlinge samenhang bij aan versterking van de regio en daarmee ook direct of indirect aan de belangen van Rozendaal. De intentie van de gemeente Rozendaal is daarom om, met in acht neming van de positief-kritische grondhouding, deel te nemen aan alle vijf de opgaven in de concept regionale agenda. De financiële bijdragen voor de opgaven nemen wij mee in onze kadernota.

We hebben een aantal algemene opmerkingen op de agenda, waarvan we graag zien dat u deze nog bij het opstellen van de definitieve agenda, dan wel de uitvoering ervan, betrekt. We horen graag van u terug of en hoe deze opmerkingen vervolg krijgen.

1. **Bewaak het woord 'groen' in groene groei**
   Hoewel het onderscheidend kenmerk 'groene groei' zou moeten zijn, wordt de regionale agenda wordt naar onze smaak nog steeds sterk gedragen door een economische agenda, de (benodigde) groei in wonen, banen en mobiliteit. Deze sociaaleconomische realiteit en de urgentie onderschrijven we. Toch willen we het belang benadrukken om voldoende waarborgen in te bouwen om 'groen-blauw' voldoende hoog op de agenda te houden. Het gaat niet alleen om wat goed is voor mensen (ontspannen leefkwaliteit door voldoende groene kwaliteit dichtbij, kansen voor recreatie), maar ook om wat goed is voor onze prachtige natuur zélf (bescherming kwetsbare flora & fauna).
2. **'Koers op concreet'**
   De agenda bestaat voor een substantieel deel uit het opstellen van visies, (bouwstenen voor) beleid en verkenningen. Begrijpelijk, want deze vorm van versterkte regionale samenwerking is van recente datum. Op sommige terreinen is de samenwerking bovendien relatief nieuw. Voor inwoners is dit echter weinig concreet. Wij verzoeken u daarom om zo veel mogelijk te koersen op concrete, in gemeenten zichtbare resultaten, nu en uiteraard ook in de toekomst.
3. **Meetbare maatschappelijke meerwaarde**
   We hechten er belang aan om deze resultaten en het maatschappelijk rendement waar mogelijk meetbaar te maken. In output, maar vooral ook in outcome. We ondersteunen daarom de inzet om te onderzoeken of een Monitor Brede Welvaart Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen werkbaar is.
4. **Bewuste 'stopstrategie'**
   Met name daar waar de activiteiten gericht zijn op onderzoek en verkenning, zien wij dit eerste jaar als een trechter, waarbij na de brede inventarisatie een beslismoment volgt of de verkenning leidt tot concrete activiteiten. Wij hechten eraan dat deze Go/No-Go besluiten expliciet genomen worden, zodat er ook een stop-strategie is bij onderwerpen die beter niet, niet nu, of beter provinciaal of juist subregionaal of lokaal opgepakt kunnen worden. Een stop-strategie is overigens net zo goed van waarde bij activiteiten die nu al wel concreter in de agenda benoemd staan. We rekenen erop dat terugkerend bewust wordt afgewogen of en hoe een activiteit voortgezet wordt, en dat stoppen een optie is, indien de toegevoegde waarde voor de regio beperkt blijkt.
5. **Rust door een meerjarige lijn vanaf 2023**
   Werken aan de opgaven is werken aan een meerjarige beweging, die al van jaren vóór de vorming van de GMRAN dateert. We waarderen de ruimte die gemeente(raden) nu krijgen om

jaarlijks een eigen afweging te maken. Dit past bij de eigenstandige beslissingsbevoegdheid van de individuele gemeenten. Toch verhoudt het intekenen voor één jaar zich moeilijk tot de meerjarige beweging in het bestuursakkoord en het meerjarig commitment dat we ook van onze partners (triple helix etc.) vragen om écht stappen te maken. We zouden het daarmee toejuichen als de systematiek in de GMRAN op termijn zou toegroeien naar een systeem zoals een (gemeentelijke) meerjarenbegroting, met doorgaande lijnen voor een periode van, bijvoorbeeld, vier jaar. Met de gemeenteraadsverkiezingen in zicht lijkt het logisch dat de nieuwe colleges en raden zich beraden over een sterke, consistente en meerjarige lijn voor 2023 en verder.

6. **Krachtige regio, krachtige provincie**
   Samenwerking tussen de 18 gemeenten in onze regio is onontkoombaar en noodzakelijk. Geen gemeente kan de opgaven waar we voor staan eigenstandig realiseren, laat staan de kleinste gemeente in de regio. Samenwerking gaat echter ook altijd gepaard met afstemming, overleg en compromis, daar waar de urgentie zodanig is dat soms doorzettingsmacht nodig is. Wij pleiten voor een krachtige provincie die, met respect voor de gemeentelijke autonomie, stevig agenderend, sturend en (financieel) ondersteunend is. Een provincie die ruimte laat, maar ook krachtig rol neemt op onder andere de mobiliteitsopgave, wonen en opgaven in natuur en landschap.
7. **Lokaal of provinciaal wat kan, regionaal wat moet**
   We hechten eraan dat goed wordt geselecteerd op welke speerpunten en activiteiten de regionale samenwerking én een regionale investering logisch is, in plaats van provinciale sturing, subregionale samenwerking of een lokale aanpak. Op enkele onderdelen rijst nu ook de vraag wie uiteindelijk daadwerkelijk voor uitvoering en financiering daarvan aan de lat staat. (Zie verder de bijlage met de reactie per opgave.)

In de bijlage vindt u een aantal opmerkingen en vragen per opgave.

Conceptbegroting 2022
Wij willen u meegeven dat uw bestuur de begroting 2022 alleen met een voorbehoud zal kunnen vaststellen. Er wordt immers nog een definitieve regionale agenda opgesteld naar aanleiding van de huidige consultatieronde. Dit kan gevolgen hebben voor de opgaven, speerpunten en benodigde middelen. Bovendien gaan de 18 regiogemeenten pas in het najaar intekenen op de regionale opgaven en pas nadien zal er zekerheid zijn over de hiervoor beschikbaar gestelde middelen.

Daarnaast kan het eventueel niet intekenen op de opgaven door gemeenten tot gevolg hebben dat de kosten voor deelname omhoog gaan, dan wel dat het ambitieniveau van de betreffende opgave naar beneden moet worden bijgesteld. Mocht het niet meedoen van één of meerdere gemeenten leiden tot een verhoging van de kosten, dan wel substantiële wijziging van de inhoud van de opgave(n), dan zullen wij een nieuwe afweging over onze deelname moeten maken.

Concept bestuursakkoord en investeringsagenda
Wij zijn blij met het langjarig commitment vanuit de provincie en TEB. Uit het bestuursakkoord blijkt duidelijk dat de door GMRAN in overleg met partijen jaarlijks vast te stellen agenda als startpunt wordt genomen voor de investeringsagenda. Wij kunnen ons daarom vinden in beide concepten. Wij gaan er overigens vanuit dat zowel de Opgaventeams als de deelnemende gemeenten worden betrokken bij het opstellen van de Investeringsagenda.

GEMEENTE ROZENDAAL

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zien uit naar de definitieve versie van de stukken.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Rozendaal,

Boele Boelens
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn
burgemeester

(Bijlage: reactie en vragen per opgave)

GEMEENTE ROZENDAAL

Bijlage: reactie en vragen per opgave

Opgave	Speerpunt	Reactie
Verbonden regio	3: Hubs en knooppunten	Vanuit de positie van Rozendaal en in lijn met de reactie van de gemeente Rheden willen wij regionale aandacht vragen voor met name de verkeersafwikkeling en doorstroming van en naar de Posbank. Deze is van groot belang voor de afwikkeling van de stroom toeristen (crossover met Opgave Ontspannen regio).
		Adviseren stationsgebied Nijmegen lijkt ons hooguit een subregionaal vraagstuk en vooral een opgave voor stedelijke planontwikkeling van Nijmegen. Waarom is dit opgenomen?
	4: gedragsaanpak duurzame mobiliteit en investeringskalender	Waarom is de keuze gemaakt dit onderwerp op regionale schaal op te pakken? Wat zijn dan de regionale instrumenten?
	5: Verkeersveiligheid	Het belang van het bevorderen van verkeersveiligheid is onomstreden. Echter: concrete investeringen zoals opgenomen in de investeringsagenda verkeersveiligheid moeten worden betaald door rijksoverheid, provincie of gemeente. In hoeverre heeft het opstellen van een meerjarige investeringsagenda dan een taak voor de GMRAN (en niet bijv. voor de provincie)?
Productieve Regio	Algemeen: voorkomen van dubbelingen	Veel van de genoemde zaken worden ook gestimuleerd door de Kamer van Koophandel. Bovendien stimuleert de opgave Circulaire opgave soortgelijke ontwikkelingen, en biedt ondernemerskansen. Kunt u aangeven hoe(veel) deze opgave aan extra (maatschappelijk) rendement levert?
	4: Transitie naar duurzame energie	In diverse speerpunten zien wij dubbelingen of raakvlakken met reeds bestaande projecten. Zo bestaan de energieloketten al. Deze draaien op bijdragen van de gemeenten. Gaat de financiering van deze loketten volledig over naar regio? Wat is de rationale daarachter en in termen van resultaat, dienstverlening en/of kosten? Kennisdeling aardgasvrije wijken hoort bij de verleende subsidie en wordt daarmee al georganiseerd wat is de meerwaarde van de inzet van de metropool regio?
Circulaire regio	1: Circulaire bouw en infrastructuur	De acties in dit speerpunt lijken beter thuis op landelijk, provinciaal dan wel juist lokaal niveau. Kunt u specifieker aangeven wat de beoogde meerwaarde is van regionale inspanningen?
Ontspannen regio	1: Duurzaam toerisme	Binnen dit speerpunt bestaan reeds verschillende (sub-)regionale samenwerking (Veluwezoomgemeenten, TVAN, VeluweAlliantie). Kan de meerwaarde van integratie binnen de structuur van de GMRAN nader worden uitgewerkt?
	3: Groen-blauwe raamwerk	We vinden dit een belangrijk speerpunt, waarbij je zelfs zou kunnen beargumenteren dat dit een plek verdient in de opgave Groene Groeiregio. Immers: 'de regio is niet van elastiek', alleen maar méér landbouw, energietransitie, woningbouw, klimaatadaptatie, waterberging en recreatie en Toerisme laat uiteindelijk het elastiek knappen. We herhalen hier ons pleidooi om bij 'groen' niet alleen te denken aan 'groene leefkwaliteit', maar juist ook aan het behouden en versterken van kwetsbare flora & fauna, onder meer op de Veluwe(zoom). Wat betreft 'blauw' missen we de afweging of en hoe de GMRAN een rol wil nemen in klimaatadaptatie (droogte, wateroverlast, bosbranden). Is aan de voorkant afgewogen of en hoe dit thema een plaats zou krijgen?
	2: Bruisende binnensteden en krachtige kernen	Wat is de argumentatie om dit speerpunt in de regionale opgave op te nemen? Er valt te beargumenteren dat het voornamelijk een gemeentelijke opgave is. Daarnaast zit het regionaal belang van aantrekkelijke zaken in de stad/kernen ook in speerpunt 1 en 4. Wat gaat er mis als dit speerpunt bij de verschillende gemeentes gelaten wordt?

Groene Groeiregio	1: Versnellen woningbouw	De Verstedelijkingsstrategie loopt al samen met de regio FoodValley. De aandacht voor woningbouw is daarin geborgd (in combinatie met leefomgeving, bereikbaarheid en economie). Via andere opgaven zijn zaken als circulariteit en bereikbaarheid en fijne woonomgeving geborgd. Kunt u toelichten wat er echt bovenop komt in deze opgave of is het vooral een bundeling van de bestaande initiatieven?
	3: Agglomeratiekracht	Concrete acties en meetbare doelen ontbreken in dit speerpunt. Ons is onhelder wat de meerwaarde is ten opzicht van andere speerpunten of opgaven. Kan dit concreter worden uitgewerkt?